

У К Р А І Н А
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

XI сесія VIII скликання

РІШЕННЯ № 88 – 11/23

м. Чернівці

28 березня 2023 р.

**Про виконання Комплексної програми
розвитку малого та середнього
підприємництва у Чернівецькій області
на 2021-2022 роки**

Керуючись пунктом 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Чернівецька обласна рада

ВИРІШИЛА:

Інформацію про виконання Комплексної програми розвитку малого та середнього підприємництва у Чернівецькій області на 2021-2022 роки взяти до відома (додається).

Голова обласної ради

Олексій БОЙКО

Інформація про виконання Комплексної програми розвитку малого та середнього підприємництва у Чернівецькій області за 2021-2022 роки

Державна політика розвитку малого і середнього підприємництва на місцевому рівні протягом 2021-2022 років здійснювалась відповідно до Законів України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», «Про адміністративні послуги» та інші.

З метою реалізації державної політики розвитку малого і середнього підприємництва в області реалізувались заходи Комплексної програми розвитку малого та середнього підприємництва у Чернівецькій області на 2021-2022 роки, затвердженої рішенням II сесії Чернівецької обласної ради VIII скликання від 30 березня 2021 року № 9-2/21 (із змінами).

У Програмі враховано основні положення постанови Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 01 липня 2020 року № 853-р «Про затвердження плану заходів з виконання Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року», рішення XXXVI сесії Чернівецької обласної ради VII скликання від 04 лютого 2020 року № 1-36/20 «Про Стратегію розвитку Чернівецької області на період до 2027 року», рішення XXXVI сесії Чернівецької обласної ради VII скликання від 04 лютого 2020 року № 2–36/20 «Про План заходів з реалізації у 2021 – 2023 роках Стратегії розвитку Чернівецької області на період до 2027 року», рішення VI сесії Чернівецької обласної ради V скликання від 03.08.2006 № 80-6/06 «Про Порядок формування, фінансування та моніторингу виконання регіональних (комплексних) програм».

Основні заходи Програми містили 4 розділи:

- 1) впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності;
- 2) фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка;
- 3) ресурсне та інформаційне забезпечення;
- 4) формування інфраструктури підтримки підприємництва.

Розділи Програми об'єднували 46 заходів, з яких:

- 27 – не потребували фінансування;
- 15 – потребували фінансування з обласного бюджету;
- 2 – за рахунок коштів місцевих бюджетів;
- 2 – за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового соціального

страхування на випадок безробіття.

Потреба в коштах обласного бюджету на фінансування заходів Комплексної програми становила 11976 тис. грн.

На підтримку виконання заходів Програми у 2021-2022 роках з обласного бюджету виділено кошти у сумі 810,0 тис. грн, з яких фактично профінансовано з обласного бюджету 179,94 тис. грн, а саме у 2021 році:

– 90,0 тис. грн – на проведення на базі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича курсів професійної перепідготовки військовослужбовців та членів їх сімей за спеціальністю «Організація та управління підприємницькою діяльністю», за сприяння Міжнародного фонду соціальної адаптації, в рамках реалізації українсько-норвезького проєкту «Перепідготовка та соціальна адаптація військовослужбовців та членів їх сімей в Україні». У 2021 році у заходах професійної перепідготовки взяли участь 15 військовослужбовців та членів їх сімей, які отримали сертифікати по закінченню навчання. В рамках програми перепідготовки «Організація та управління підприємницькою діяльністю» проведено 175 навчальних занять та бізнес-зустрічей щодо консультування військовослужбовців, учасників АТО/ООС та членів їх сімей з питань підприємництва та бізнес-планування, формування бізнес-поведінки, організації власної справи, податкової системи, використання інформаційних технологій в бізнесі, обліку і аудиту тощо.

– 20,0 тис. грн – на проведення обстеження суб'єктів господарювання туристичної галузі області (галузь визначена пріоритетною на засадах SMART-спеціалізації Стратегії розвитку Чернівецької області на період до 2027 року).

У 2022 році:

– 20,0 тис. грн – виготовлення презентаційних матеріалів про Чернівецьку область;

– 49,94 тис. грн – на проведення у листопаді 2022 року заходів щодо організації зустрічі Прем'єр-міністра Дениса Шмигала з представниками місцевого та релокованого бізнесу щодо наповнення бюджету та допомоги підприємствам, які перемістили свої виробничі потужності на територію області, задля підтримки економічної і соціальної спроможності регіону.

Крім того, розпорядженням обласної державної адміністрації від 27.10.2021 № 1205-р затверджено Порядок використання коштів, передбачених Комплексною програмою розвитку малого та середнього підприємництва у Чернівецькій області на 2021–2022 роки на проведення конкурсу інноваційних проєктів, спрямованих на підтримку молодіжних стартапів («Startup-CV»), який зареєстрований в Південно-Західному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції (м. Івано-Франківськ).

У зв'язку з запровадженням у 2021 році в області карантинних обмежень щодо запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 фінансування інших заходів, передбачених Програмою не здійснювалося.

Враховуючи Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» розпорядженням обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) від 20 березня 2022 року № 391-р «Про внесення змін до обласного бюджету Чернівецької області на 2022 рік» внесено зміни до додатку 7 до рішення 6-ї сесії чернівецької обласної ради VIII скликання від 22.12.2021 № 364-6/21 «Про обласний бюджет Чернівецької області на 2022 рік», згідно з якими кошти, які були передбачені на фінансування окремих заходів Регіональної програми були направлені на фінансування заходів з підтримки обороноздатності.

Обласна державна адміністрація постійно вживала заходів, спрямованих на створення сприятливих умов для розвитку підприємницького середовища, популяризації підприємницької ініціативи, налагодження дієвого діалогу між владою та бізнесом.

З березня 2022 року обласною державною адміністрацією (обласною військовою адміністрацією) реалізовувалась Урядова програма з релокації підприємств, які знаходяться у зоні активних бойових дій, до Чернівецької області. Підприємствам та установам, що планували переміститись до безпечних областей, надавалась допомога у підборі локацій для розміщення їх виробничих потужностей, перевезенні обладнання, розселенні персоналу, пошуку нових працівників.

У рамках програми евакуації підприємств із зони бойових дій до Чернівецької області забезпечено супровід та релокацію (перевезення виробничих та складських потужностей) в Чернівецьку область понад 100 представників бізнесу (в тому числі по програмі релокації – 93 підприємств).

На цей час 92 підприємства залишаються релокованими до Чернівецької області.

Найбільше релоковано до Чернівецької ТГ (39 підприємств), Вижницької ТГ (8 підприємств), Хотинської ТГ (6 підприємств).

Щодо галузевого поділу, на територію Чернівецької області перемістилися підприємства, що здійснюють діяльність у сферах виробництва продукції легкої промисловості, харчової промисловості, пластмасових виробів, високовольтного обладнання, електронних та електричних проводів і кабелів, автоматичних камінів, плит з переробленого пластику, ракетно-сигнальних пристроїв, меблів, декоративної штукатурки, продукції порошкової металургії (металевого порошку титану), електроустановочних виробів (розеток, вимикачів), світлодіодного освітлення, велосипедів, деревообробної промисловості, поліграфії, ІТ-компанії та розробники програмного забезпечення.

Географія переміщення: м. Київ, м. Запоріжжя, м. Дніпро, м.Слов'янськ, м. Харків, м. Миколаїв, м. Суми, Донецька, Одеська, Київська, Житомирська, Харківська та Чернігівська області.

Про успішний досвід релокації підприємств із зони бойових дій до Чернівецької області, а саме ТОВ «ЯКАБУ ТРЕЙД» (Національна книжкова платформа України Yakaboo), ТОВ «Велотрейд», ТОВ «Перспективні технології» (ресторан швидкого харчування «Каша маслом»), ТОВ «Драйд Фудз» (ТМ «ObJerky»), ТОВ «ЗЕ ГУД ПЛАСТИК КОМПАНІ Україна» (The Good Plastic Company), ТОВ «НЕВЕРДАРК» (Neverdark), ТОВ «Голд індастрі інтернешнл» (ТМ VESTOR), ТОВ «НВК СКІФ», ТОВ «Славенергопром», ТОВ «Грин Пластик» та інших поширено у засобах масової інформації, на офіційному сайті обласної військової адміністрації та у соціальних мережах.

У рамках реалізації політики децентралізації в області проводилась робота щодо розширення мережі ЦНАП та надання якісних адміністративних послуг мешканцям області.

Станом на 01.01.2023 в області функціонувало 37 Центрив надання адміністративних послуг (ЦНАП), утворених в територіальних громадах, з яких 2 ЦНАП відкрито в Ванчикувецькій та Кам'янецькій громадах у 2022 році.

27 з 37-ми ЦНАП відкрито в рамках Програми «U-LEAD з Європою».

З метою наближення надавачів послуг до потенційних заявників, функціонувало 3 територіальних підрозділи (с. Іспас, с. Молодія, с. Рідківці) та 53 віддалених робочих місця.

Роботу всіх ЦНАП, ТП та ВРМ забезпечували 193 адміністратора.

Станом на 01.01.2023 Центрами надання адміністративних послуг області надано 349,4 тис. послуг, що на 17,3% більше, ніж за 2021 рік.

У 29-ти ЦНАП Чернівецької області запроваджено електронний документообіг та автоматизований обмін даними між Центрами надання адміністративних послуг та суб'єктами надання адміністративних послуг, зокрема, сучасний програмний комплекс автоматизації роботи «Вулик», розроблений проектом EGOV 4 UKRAINE, що реалізується в рамках Програми «U-LEAD з Європою», а також програмно-апаратний комплекс системи електронного документообігу «Автоматизована система контролю за послугами «Універсам послуг».

Найбільш затребуваними послугами для мешканців Чернівецької області є послуги Держгеокадастру, послуги у сфері архітектурно-будівельного контролю, державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, речових прав на нерухоме майно, реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання осіб, послуги з оформлення і видачі паспорта громадянина України з безконтактним електронним носієм (вперше після досягнення 14-річного віку) та оформлення і видача паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм, соціальні послуги.

В області налагоджена прозора система прийняття регуляторних актів, їх підготовка здійснюється із дотриманням вимог Закону України від 11.03.2009 № 1160 «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» шляхом планування діяльності з підготовки проектів регуляторних актів.

З метою консолідації інформації проведено інвентаризацію діючих регуляторних актів, на офіційному вебпорталі обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) створено розділ «Регуляторні акти», де розміщено перелік регуляторних актів органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, які діють на території області.

Станом на 01.01.2023 в органах державної виконавчої влади та містах обласного значення діяло 180 регуляторних актів, з яких 5 – Чернівецької обласної державної адміністрації, 2 – Чернівецької обласної ради та 173 – територіальних громад. Протягом 2021 – 2022 років прийнято 65 регуляторних актів.

З метою актуалізації діючих регуляторних актів переглянуто 127 регуляторних актів. За результатами перегляду до 43 регуляторних актів внесено зміни, решта регуляторних актів приведено у відповідність до чинного законодавства.

В рамках реалізації заходів Програми, за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття, впроваджувалась система заходів інформаційно-консультаційної та освітньої

підготовки для безробітних, які виявили зацікавленість до провадження підприємницької діяльності.

У 2021-2022 роках потреба в коштах Фонду загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття на зазначені цілі становила 10279,8 тис. грн. На виконання заходів підтримки підприємництва у 2021-2022 роках профінансовано 244,9 тис. грн.

За рахунок зазначених коштів 5 безробітних отримали одноразово виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності. Середній розмір одноразової виплати для організації підприємницької діяльності становив близько 50,0 тис. грн.

Протягом 2021 – 2022 років спеціалістами міських та районних філій служби зайнятості проведено 255 інформаційних та консультаційних заходів з популяризації підприємницької діяльності, учасниками яких стали 2412 осіб, у тому числі 236 семінарів «Генеруй бізнес-ідею та розпочни свій бізнес» (1492 особи).

На базі центрів зайнятості Чернівецької області впродовж 2021 – 2022 років представниками органів влади та підприємств, установ і організацій надано 2183 консультації, в т.ч. 1702 – для ФОП.

Впродовж 2021 – 2022 років за направленням служби зайнятості проходили навчання 20 осіб з числа безробітних, з них 18 – за програмою «Підприємець-початківець» на базі Рівненського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості. Фінансування безробітних, які проходили навчання, здійснювалось за рахунок кошторисних призначень Рівненського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості. 10 осіб проходили безкоштовне стажування безпосередньо на робочому місці.

Спеціалістами обласної служби зайнятості впродовж 2021 – 2022 років організовано і проведено 444 семінари з питань легалізації зайнятості за участю 3013 керівників та працівників кадрових служб підприємств, установ та організацій, де йшла мова про «детінізацію» ринку праці.

З метою створення сприятливих умов для розвитку власного або започаткування нового бізнесу в області реалізовувалась Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%». Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%» стимулює розвиток мікро- та малого бізнесу, створення нових робочих місць тощо. Одержання кредитів дозволяє активізувати та стимулювати підприємницьку діяльність в області, крім того збільшити надходження до місцевих бюджетів. До реалізації зазначеної Програми долучилось широке коло банківських установ регіону.

Крім того, за ініціативою Президента України для підтримки та активізації підприємницької діяльності у період дії воєнного стану постановою Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 року № 312 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 28 і 29» затверджено зміни до програми «Доступні кредити 5-7-9%» (розширено пакетом заходів підтримки бізнесу у період дії воєнного стану). У рамках фінансової підтримки підприємців на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), урядом вдосконалено державну програму підтримки «Доступні кредити 5-7-9%»

(розширено пакетом антикризових заходів для мікро- та малого бізнесу). Станом на 01.01.2023.

Крім того, за ініціативи Президента України для допомоги застрахованим особам під час дії карантинних обмежень (Закон України від 30.03.2021 № 1358-IX) з 19 квітня 2021 року фізичні особи-підприємці та наймані працівники, робота яких була тимчасово зупинена внаслідок запровадження у 2021 році, починаючи з лютого, обмежувальних заходів та які втратили частину доходу через заборону на повноцінне функціонування активно подавали заяви на отримання державної матеріальної допомоги в сумі 8,0 тис. грн через державний вебпортал електронних послуг «Дія», а також через додаток «Дія». Так, Пенсійним фондом України профінансовано АТ «Ошадбанк» для надання матеріальної допомоги 12722 особам, або усім, які були включені до списків, на загальну суму 101,8 млн грн, з них: 3698 найманим працівникам – 29,6 млн грн та 9024 фізичним особам – підприємцям – 72,2 млн грн.

Станом на 01.01.2023 в рамках державної програми підтримки «Доступні кредити 5-7-9%» укладено більше 992 кредитних договорів з суб'єктами господарювання на суму близько 2,0 млрд грн.

У 2021 році в м. Чернівці відбувся перший інноваційно-інвестиційний форум Invest Forum Chernivtsi 2021, модераторами панелі якого виступили співзасновники Шумпетерівської школи інновацій. Тема форуму – «Інновації та інвестиції в епоху творчого руйнування». За основу взяли дві дискусійні панелі, а саме: «Інновації в економіці. Інвестиційна промоція: побудова іміджу, можливості для інвестора, генерація інвестицій» та «Інновації в туризмі. Маркетинг туристичної дестинації: унікальна пропозиція, креативна стратегія, гастротренд і культура подорожі». На заході обговорено концепцію розвитку м. Чернівці до 2030 року, інновації в туризмі, гастротуризм та створення сприятливого бізнес-клімату для залучення іноземних інвесторів.

У 2021 році організовано навчальний семінар для суб'єктів підприємництва та представників територіальних громад області щодо пошуку іноземних ділових партнерів та огляду вимог до продукції на ринку ЄС за сприяння державної установи «Офіс з розвитку підприємництва та експорту» та Чернівецької торгово-промислової палати.

На базі економічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та Чернівецького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету налагоджена система залучення практиків з числа успішних підприємців області.

Так, на базі економічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича в рамках проєкту «Фінансування та організація власного бізнесу» організовано більше 30 зустрічей з представниками бізнесу, фінансово-кредитних установ, органів влади та громадського сектору. Метою даного проєкту є популяризація підприємницької культури серед молоді, а також формування передумов для розвитку інноваційного, соціально відповідального малого бізнесу.

На заходах обговорювалися різноманітні теми, зокрема, поради початківцям, як організувати власний бізнес. Обговорювались питання пов'язані із бізнес-плануванням, специфікою менеджменту та маркетингу у малому бізнесі,

взаємовідносин бізнесу із фінансово-кредитним сектором та громадськими і державними інституціями, наявністю джерел фінансування бізнес-проектів та ін.

У форматі таких зустрічей-спілкувань студенти отримали корисні поради з питань організації підприємницької діяльності, а також отримали запрошення від представників бізнесу здійснити екскурсію на їх підприємства, пропозиції щодо індивідуальних зустрічей та проходження практики, можливість отримання експертних оцінок власних бізнес проектів. Всі студенти, які були учасниками проекту, отримали сертифікати про проходження курсу «Фінансування та організація власного бізнесу».

В області організовано Ізраїльсько-Український бізнес-форум, в якому взяли участь представники 11 компаній Держави Ізраїль та представники бізнесових кіл Чернівецької області. Фахівці ізраїльських компаній презентували свої напрацювання у сільському господарстві, медицині, водному господарстві, енергетиці, газовій промисловості тощо, презентували концепції розвитку власних підприємств, а також поділилися досвідом із головами територіальних громад області.

В рамках пілотного проекту «Підприємницький університет» Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича обрано до списку пілотних університетів, в яких передбачено запуск нового курсу «Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами» спільно з YEP (Платформа інноваційного партнерства), що є важливим кроком для розвитку української підприємницької екосистеми. Впровадження нового академічного курсу в системі вищої освіти, дозволить навчити ціле покоління молодих людей сучасному підприємництву за кращими світовими стандартами.

Ініціатива «Підприємницький університет» реалізується Міністерством цифрової трансформації України спільно з мережею стартап-інкубаторів YEP, Міністерством освіти і науки України, Українським фондом стартапів, за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України».

Громадським організаціям області неодноразово доводилася до відома інформація з пропозиціями популяризувати ідеї соціального підприємництва серед громадянської спільноти при проведенні навчальних курсів, тренінгів, семінарів.

Так, в області налагоджена співпраця з ГО «Чернівецьке об'єднання «Захист» та Чернівецьким обласним центром зайнятості, якими проводяться спільні заходи, налагоджені комунікації з роботодавцями у межах проекту «Інклюзивні робочі місця», який впроваджується ГО «Чернівецьке об'єднання «Захист» у межах проекту ПРООН «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні», що реалізовується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Данії та підтримки IM Swedish Development Partner.

Так, 11.11.2021 у м. Чернівці відбувся III Міжнародний форум інклюзивності, за ініціативи представників громадської організації «Чернівецьке об'єднання «Захист». У форумі взяли участь громадські активісти, представники бізнесу, українські спікери, в тому числі з Грузії, Чехії та Молдови, зокрема, координаторка освітніх проектів з Асоціації з міжнародних питань в Україні, представник молдовської екозахисної організації «Ecovisio», директор грузинської організації «Inclusive Practices», які ділилися досвідом запровадження

інклюзії у різних сферах, представляли проекти доступних громадських просторів.

Під час заходу відбулися мотиваційні виступи, вручення відзнак людям, які сприяють розбудові інклюзивного суспільства.

Крім того, у таких компаніях з іноземними інвестиціями, як ТОВ «СЕ Борднетце Україна» та ТОВ «Аутомотів Електрик Україна» популярною була практика корпоративної соціальної відповідальності, яка передбачала створення комфортних умов праці для робітників, надання соціального пакету, можливість навчання та підвищення кваліфікації за кордоном, кар'єрне зростання тощо. Для забезпечення високої продуктивності співробітників компанії впровадили гнучку систему робочого часу, відкритість до пропозицій та ідей. Успіху сприяє обмін досвідом і знаннями, можливість озвучити свої ініціативи і реалізувати їх, можливість попрацювати в інших підрозділах, у тому числі і зарубіжних.

В місті Чернівці працює перше в Україні соціальне підприємство – інклюзивна кухня, за адресою: вул. Шевченка, 37, де виготовляють корисні сніданки і креативні подарунки ручної роботи під логотипом «Кранчі з любов'ю». На підприємстві працює 6 молодих людей з інвалідністю віком від 18 до 35 років.

Також, в м. Чернівцях працює соціальне підприємство «ДоРечі» – це мережа магазинів одягу та аксесуарів у м. Чернівці, вул. Сагайдачного, 2. Компанія збирає, сортує, готує до продажу і власне продає за невисокими цінами вживаний одяг, взуття, аксесуари. На багатьох позиціях зайняті колишні клієнти центру допомоги безхатькам.

Соціальне підприємство засноване ГО «Народна допомога України», яка майже 30 років опікується чернівчанами, які опинились у складних життєвих обставинах, втратили дім.

Також, у 2021 році на економічному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича організували онлайн Школу соціального підприємця в кооперації з норвезьким інститутом доктора філософії Яна-У.Сандала, Центром Шумпетера ЧНУ ім. Ю. Федьковича.

Заняття проводили онлайн на платформі GoogleMeet англійською мовою. В школі приймали участь студенти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, які володіють на достатньому рівні англійською мовою.

Також, на базі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, за сприяння Міжнародного фонду соціальної адаптації проводились курси перепідготовки військовослужбовців та членів їх сімей в рамках реалізації українсько-норвезького проєкту «Перепідготовка та соціальна адаптація військовослужбовців та членів їх сімей в Україні». Реалізація проєкту стала можливою за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії, а також організаційної участі Університету Норд (м. Буде), Міжнародного фонду соціальної адаптації, ГО «Центр економічного розвитку та соціальної адаптації». У 2022 році в рамках міжнародного проєкту «Норвегія-Україна» пройшли перепідготовку 50 осіб.

Крім того, на базі економічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та у співпраці із ГО «Центр економічного розвитку та соціальної адаптації» реалізувався пілотний проєкт соціальної

адаптації внутрішньо переміщених осіб в місто Чернівці з тимчасово окупованих територій та регіонів, де ведуться активні бойові дії. Протягом п'яти тижнів в травні та червні 2022 року 25 внутрішньо переміщених осіб проходили навчання за програмою «Підприємництво та організація власного бізнесу» в рамках міжнародного проекту «Норвегія-Україна».

У 2022 році в ЧНУ ім. Ю. Федьковича розпочато реалізацію міжнародного проекту ILCA (Innovation Laboratories for Climate Actions), метою якого є: посилення людського капіталу у сфері кліматичних інновацій та підприємництва шляхом навчання та наставництва студентів, академічного та неакадемічного персоналу щодо системного вирішення проблем, підтримка готовності та конкурентоспроможності малих і середніх підприємств у процесі кліматичних змін та діджиталізації.

В 2022 році у співпраці з іноземними партнерами на території Мамаївської територіальної громади (сmt Лужани) в рамках реалізації інклюзивних проектів свою роботу розпочало соціальне кафе «Горнятко», де працює молодь з інвалідністю. Його облаштували у центрі «Допомога життю». За сприяння представниці Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю в Чернівецькій обласній державній адміністрації (обласній військовій адміністрації) Валентини Добридіної та фінансової підтримки японської організації AAR Japan для працівників закладу закуплено професійне обладнання.

З метою інформування підприємців-початківців, а також осіб, які вже мають досвід ведення бізнесу, здійснюється систематичне інформування бажаючих осіб щодо особливостей впровадження програм урядової грантової підтримки «єРобота», яка запрацювала у липні 2022 року.

Так, у листопаді 2022 року в усіх міських та районних філіях Чернівецького обласного центру зайнятості спільно з представниками Чернівецької обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) та АТ «Ощадбанк» проведено семінари «Мікрогранти: практичні навички щодо написання бізнес-планів», здійснено 13 виїздів в райони області, на заходах побувало 430 осіб з числа безробітних, ФОП та юридичних осіб, зацікавлених в отриманні грантів. В рамках дії урядової програми «єРобота» в області прийнято 132 позитивних рішення щодо виділення грантових коштів, сума яких складає понад 30 млн грн, середній розмір гранту – 235 тис. грн. За кошти гранту буде придбано обладнання для здійснення господарської діяльності, закуплена сировина та матеріали, а також профінансовано оренду приміщень. Серед переможців в області – 98 підприємців та 15 юридичних осіб, які планують розширювати бізнес та відкривати нові лінії виробництва. Також 19 осіб мають намір започаткувати власну справу. Загалом, в області буде створено 279 нових робочих місць, а максимальна кількість нових робочих місць на один проект складає 6 осіб. Варто зазначити, що Чернівецька область увійшла в п'ятірку лідерів за кількістю прийнятих позитивних рішень. За видами економічної діяльності найбільше позитивних рішень прийнято для реалізації бізнес-ідей у сфері оптової та роздрібною торгівлі, а також ремонту автотранспортних засобів – 40%, понад 21% – у переробній промисловості, а 13% – це тимчасове розміщення та організація харчування, а також у сільському господарстві, у сфері охорони здоров'я, адміністративного та допоміжного господарства та наданні послуг.

Крім того, з початку реалізації програми у нашому краї вже прийняли 10 позитивних рішень щодо заявок підприємств, які працюють у сфері переробки. Відповідна сума грантових коштів становить майже 57 млн грн.

Варто зазначити, що з метою підвищення ділової активності суб'єктів господарювання області спеціалістами управління агропромислового розвитку обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) спільно з громадською організацією «Буковинська асоціація сільськогосподарських дорадчих служб» надавалася консультаційна допомога з питань організації підприємницької діяльності, створення фермерських господарств, участі їх у грантових програмах, державної підтримки аграрного сектору та розвитку несільськогосподарських видів бізнесу.

Так, впродовж 2022 року в рамках дії урядової грантової програми «єРобота» сільськогосподарськими підприємствами області отримано 4 гранти на створення та розвиток садівництва, ягідництва та виноградарства на суму 16,7 млн грн на 41,82 га (ФГ «Павленчука», ФГ «Роси Буковини», ФГ «Макосад», ТОВ «Молодіжна аграрна спілка»), що передбачає створення 10 постійних робочих місць та 418 – сезонних.

З метою налагодження комунікації між бізнес-спільнотою та владою, напрацювання спільних дієвих інструментів для підтримки бізнесу у воєнний та післявоєнний період в регіоні організовано:

- у травні 2022 року форум «RE:Локація» за участю представників влади, економічних експертів, релокованих підприємств, представників місцевих бізнес-клубів, громадських організацій та керівників промислових підприємств;

- у жовтні 2022 року в Культурно-мистецькому центрі імені Івана Миколайчука проведено захід «Експортне фінансування: доступні можливості та перспективи розвитку» де презентовано нові продукти Експортно-кредитного агентства для стимулювання експорту в умовах війни. Нові продукти ЕКА, спрощують доступ до передекспортного фінансування, в тому числі на пільгових умовах, та дозволяють експортерам впевненіше працювати з іноземними покупцями на умовах відтермінування та розтермінування платежу. Також захід відвідали близько 70 експортно орієнтованих підприємств Буковини, які активно підтримують економічний фронт;

- у грудні 2022 року – другий інноваційно-інвестиційний форум Invest Forum Chernivtsi 2022, який проведено за підтримки Програми USAID «Конкурентно-спроможна економіка України». Серед учасників форуму – керівники підприємств, економісти, науковці, експерти міжнародних організацій, представники центральних та місцевих органів влади, бізнес-асоціацій та об'єднань, суб'єкти господарювання області. Під час трьох панельних дискусій експертами обговорено, зокрема: пошук внутрішніх та зовнішніх інвестицій в умовах воєнного стану; створення індустріальних парків, як локацій для сталого розвитку; підтримку малого та середнього бізнесу через призму нових викликів та можливостей для підприємництва; створення сприятливих умов для релокації бізнесу тощо.

Також, у 2021-2022 роках з нагоди професійного свята Дня підприємця, яке відповідно до Указу Президента України від 5 жовтня 1998 року № 1110/98 «Про День підприємця» відзначається щорічно в першу неділю вересня нагороджено 55

кращих підприємців області Почесною грамотою обласної державної адміністрації за сумлінну працю, значний особистий внесок у розвиток підприємництва.

З метою ефективного використання існуючих ресурсів області сформовано та постійно оновлюється база даних вільних земельних ділянок та інформація про інвестиційно-привабливі земельні ділянки, вільні приміщення комунальної та інших форм власності, які можуть бути запропоновані для здійснення підприємницької діяльності.

Так, обласною державною адміністрацією проведено роботу щодо формування бази даних інвестиційних пропозицій типу «Greenfield» та «Brownfield».

Всього сформовано 156 пропозицій земельних ділянки типу «Greenfield», площею 1044,4 га, 77 пропозицій вільних виробничих приміщень типу «Brownfield» загальною площею 286,6 тис. м², 11 об'єктів малої приватизації, 3 зареєстрованих індустріальних парки та 4 потенційних ділянки для створення індустріальних парків.

З метою розширення, удосконалення податкових знань суб'єктів підприємницької діяльності податковими інспекціями Головного управління Державної податкової служби у Чернівецькій області протягом 2021 – 2022 років проведено 108 «круглих столів», 215 публічних заходів та зустрічей з громадськістю. У друкованих ЗМІ розміщено майже 149 матеріалів, на телеканалах – 210, на радіо – 139.

При Головному управлінні ДПС у Чернівецькій області створено Громадську раду, до складу якої увійшли представники 12 інститутів громадянського суспільства. У 2021 – 2022 роках проведено 11 засідань Громадської ради.

У рамках впровадження ідеології партнерських відносин між органами державної податкової служби та платниками податків функціонує 13 Центрів обслуговування платників податків. У Центрах платники податків і зборів мають можливість отримати цілий ряд безоплатних послуг, а саме: адміністративних, консультаційних, інформаційних та інших, що необхідні для здійснення фінансово – господарської та підприємницької діяльності, а також отримати електронний цифровий підпис. Всього надано 83576 адміністративних послуг платникам. Поряд з цим, 33314 платників отримали з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків реєстраційні номери облікової картки платника податків, 6016 платникам видано відомості з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків про джерела виплачених доходів та утриманих податків.

Водночас, у 2022 році платникам податків видано 4772 ліцензій на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами, 1231 довідку про відсутність заборгованості з платежів до бюджету, 236 довідок щодо подання декларації про майновий стан і доходи.

Також до розвитку бізнесу області активно долучалася Чернівецька торгово-промислова палата, яка сприяла встановленню ділових контактів буковинських підприємців з потенційними зарубіжними партнерами, а також доведенню комерційних пропозицій закордонних підприємств до споріднених підприємств області.

Зокрема, 24 вересня 2021 року, в рамках робочого візиту до м. Чернівці, президент Торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков зустрівся з представниками бізнесу Чернівецької області. В рамках візиту, обговорювалися перспективні напрямки взаємодії ТПП України та Чернівецької ТПП з органами місцевого самоврядування області, зокрема щодо сприяння формуванню привабливого інвестиційного іміджу Буковини серед потенційних інвесторів, пошуку нових закордонних ринків збуту та популяризації продукції місцевих виробників всередині країни. Пріоритетами в цьому напрямку визначено переробку та експорт продукції садівництва, сільського господарства, легкої промисловості, деревини тощо.

За результатами зустрічі підписано Меморандум про співпрацю між Чернівецькою обласною державною адміністрацією та Торгово-промисловою палатою України, який серед іншого, передбачає взаємодію у питаннях впровадження у краї сучасних технологій виробництва, налагодження нових торгово-економічних зв'язків, сумісну роботу над проблемами, що виникають у місцевих експортерів та іноземних інвесторів.

Крім того, в рамках візиту відвідано низку підприємств-експортерів області, зокрема ТОВ «Вікна Стиль Трейдинг» та ТОВ «Лілак» та обговорено питання просування продукції вітчизняних виробників за кордон та шляхи подолання існуючих проблем в організації експорту.

15 липня 2022 року Чернівецькою торгово-промисловою палатою спільно з Чернівецькою обласною організацією Українського союзу промисловців і підприємців проведено ділову зустріч підприємців регіону з керівництвом Союзу українців Румунії на тему «Можливості співпраці з Союзом українців Румунії в питаннях просування продукції місцевих виробників на румунський ринок». Основною метою зустрічі визначено сприяння діловому середовищу у пошуку нових ринків збуту та обговорення можливих механізмів лобювання їх інтересів на території Румунії. Слід зазначити, що близько 30% присутніх на зустрічі підприємців представляли релоковані зі сходу України підприємства. За результатами зустрічі, досягнуто домовленості щодо підписання протоколу про співробітництво та подальшу взаємодію в плані сприяння виходу місцевих виробників на румунський ринок.

Чернівецька торгово-промислова палата традиційно проводить роботу, направлену на підтримку місцевих виробників, сприяє просуванню їхньої продукції на вітчизняний та міжнародні ринки, зокрема відвідано низку підприємств-експортерів області ТОВ «Еколат», ТОВ «УПГ-Інвест» та інші.

З метою надання допомоги і підтримки підприємствам, які перемістились зі сходу України проведено ділову зустріч з керівником релокованого з м. Харків товариства з обмеженою відповідальністю «Еліксель Ентерпрайз». В рамках зустрічі основна увага приділялася обговоренню можливостей палати з підготовки та просування продукції компанії на експорт, а також пошуку шляхів виходу на міжнародні ринки.

4 листопада 2022 року в м. Чернівці відбулась робоча зустріч керівництва Чернівецької торгово-промислової палати з делегацією Союзу українців Румунії, на чолі з головою СУР, депутатом парламенту Румунії Миколою-Мирославом Петрецьким. Відповідно до раніше досягнутої домовленості, президент палати

Василь Ляхович та голова СУР Микола-Мирослав Петрецький, у присутності голови Чернівецької обласної державної адміністрації Руслана Запаранюка та заступника Чернівецької обласної ради Михайла Павлюка, підписали протокол про співпрацю між очолюваними організаціями. Документ, серед іншого, передбачає взаємодію сторін в розвитку торгово-економічних зв'язків між представниками ділового середовища України та Румунії, заохочення взаємовигідного інвестиційного співробітництва, сприяння в налагодженні економічних та культурних контактів між українськими громадами Румунії та територіальними громадами Чернівецької області, підтримку культурних та освітніх заходів українців Румунії.

Крім того, в м. Чернівці у 2022 році при Департаменті соціально-економічного розвитку та стратегічного планування Чернівецької міської ради створено «Центр розвитку підприємництва» (рішення 13 сесії Чернівецької міської ради VIII скликання від 30.11.2021 № 580).

Основними функціями Центру є: надання потенційним та діючим суб'єктам підприємницької діяльності громади безкоштовної консультаційної та інформаційної допомоги та донесення актуальної інформації щодо започаткування і ведення господарської діяльності, в тому числі із залученням виконавчих органів Чернівецької міської ради, представників фіскальних, контролюючих органів, представників бізнесу, участь у підготовці, організації та проведенні конференцій, семінарів, тренінгів, нарад, інформаційних заходів, зустрічей, круглих столів з актуальних питань ведення підприємництва тощо.

На даний час Центр активно надає інформаційну підтримку та допомогу підприємцям у розв'язанні проблемних питань в умовах воєнного стану, допомагає релокованим підприємствам, які перенесли свою діяльність із зони бойових дій на територію Чернівецької міської територіальної громади.

На базі Центру функціонує «Гаряча лінія для підприємців», куди можуть звернутися, як місцеві підприємці чи особи, які хочуть відкрити власну справу, так і бізнес, який здійснив релокацію на територію області. Впродовж 2022 року на «Гарячу лінію» надійшло 56 запитів з різних питань ведення бізнесу.

15 грудня 2022 року у м. Чернівці представництвом Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA) за підтримки Департаменту соціальної політики Чернівецької міської ради відкрито «Кар'єрний хаб ВОНА», метою якого є сприяння розвитку професійного потенціалу та фінансової спроможності жінок, постраждалих від домашнього/гендерно зумовленого насильства. У рамках роботи хабу заплановано організацію для жінок професійних та підприємницьких курсів, стажування в компаніях, з метою розширення можливостей працевлаштування або сприяння відкриттю власного бізнесу, проведення тренінгів з ефективного працевлаштування жінок, постраждалих від домашнього/гендерно зумовленого насильства.

22 грудня 2022 року в ході зустрічі керівництва обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) з суб'єктами підприємництва області, зокрема з громадськими організаціями «Клуб підприємців Буковини» та «Леді Бізнес Клуб» презентовано Комплексну програму розвитку малого та середнього підприємництва у Чернівецькій області на 2023-2024 роки, заходами якої передбачено надання з обласного бюджету суб'єктам малого та середнього

підприємництва компенсації частини вартості обладнання, що забезпечує акумуляцію і генерацію енергії, для забезпечення роботи в умовах енергетичної кризи.

23 грудня 2022 року керівництвом обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) з представниками Чернівецької торгово-промислової палати обговорено питання налагодження транскордонної співпраці, розвитку економічного потенціалу регіону, а також підтримки місцевих та релокованих підприємств шляхом проведення навчань, виставок, форумів тощо.

Загалом, варто зазначити, що інформаційну, методологічну та фінансову підтримку суб'єктів господарської діяльності здійснюють: 22 громадських об'єднання суб'єктів підприємництва, у тому числі 1 бізнес-інкубатор; 26 інформаційно-консультаційних установ; 19 кредитних спілок; 8 аудиторських фірм; 7 бізнес-центрів; 2 фонди підтримки підприємництва; 2 інноваційні фонди; 2 інвестиційні компанії; 1 лізинговий центр, 3 індустріальні парки.

Крім того, в районах області нараховується 8 дорадчих служб. Також діють 80 сільськогосподарських кооперативів, з яких 35 – споживчої кооперації та 45 підприємств з організаційно-правовою формою господарювання «Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив».

Станом на 01.01.2022 (за даними Головного управління статистики у Чернівецькій області) в області здійснювали діяльність 4090 підприємств, у тому числі: великі підприємства – 1, середні підприємства – 220 (5,38% від загальної чисельності всіх підприємств, що здійснюють свою діяльність на території області), малі підприємства – 3869 (94,6% від загальної чисельності всіх підприємств).

Необхідно зазначити, що структура розподілу підприємств за їх розміром свідчить про розвиток на території області саме малого підприємництва.

Найбільше підприємств області (927) здійснювали діяльність у сфері оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів (96,7%, з яких малі підприємства, 3,2% – середні та 0,1% – великі), 707 – у сфері сільського, лісового та рибного господарства (97,2% малі підприємства, 2,8% – середні), 656 – у промисловості (з яких 90,1% – малі, 9,9% – середні), операції з нерухомим майном – 376 (з яких 98,7% – малі, 1,3% – середні), у сфері будівництва – 350 (з яких 96,9% – малі, 3,1% – середні).

Постійно зростають обсяги реалізації продукції підприємствами малого і середнього бізнесу. Так, у 2021 році суб'єктами підприємництва реалізовано продукції (товарів, послуг) на загальну суму 51165,1 млн грн, що на 11666,5 млн грн або 29,5% більше, ніж у 2020 році.

Малими підприємствами реалізовано продукції (товарів, послуг) на суму 17612,1 млн грн, що на 3266,2 млн грн або 22,8% більше, ніж у 2020 році.

У 2021 році частка реалізації продукції (робіт, послуг) малих підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції (робіт, послуг) в цілому по області складала 34,3%.

Станом на 01.01.2023 (за інформацією Головного управління Державної податкової служби у Чернівецькій області) в області на податковому обліку перебувало 61,7 тис. суб'єктів господарської діяльності – платників податків (в тому числі 18,2 тис. юридичних та 43,5 тис. фізичних осіб – підприємців), що на

977 суб'єктів більше, ніж станом на 01.01.2022. Фактично здійснювали господарську діяльність 60,0 тис. суб'єктів господарської діяльності, у тому числі 16,6 тис. юридичних та 43,4 тис. фізичних осіб – підприємців.

За 2022 рік суб'єктами господарювання малого та середнього підприємництва області до бюджетів усіх рівнів спрямовано 5557,5 млн грн платежів, що більше на 14,2% або 691,4 млн грн, ніж за 2021 рік. Із загальної суми коштів суб'єктами малого підприємництва сплачено 1783,4 млн грн, середнього підприємництва – 3774,1 млн грн. Сума надходжень за 2022 рік від суб'єктів господарювання малого підприємництва, які застосовують спрощену систему оподаткування склала 643,0 млн грн, що на 54,1 млн грн більше надходжень 2021 року, в тому числі суб'єктами господарювання – фізичними особами – підприємцями на 35,8 млн грн більше, порівняно з 2021 роком.

Питома вага надходжень до Зведеного бюджету від суб'єктів малого та середнього підприємництва станом на 01.01.2023 складала 65,1%, в тому числі від суб'єктів господарювання: по малому бізнесу – 20,9%, по середньому підприємництву – 44,2%.

Результати виконання Програми свідчать, що заходи з розвитку малого і середнього підприємництва в області в цілому виконано. З 46 заходів, передбачених у Програмі 38 – виконано або частково виконано, 8 – не виконано, оскільки окремі заходи Комплексної програми не проводилися, у зв'язку з введенням на території області у 2021 році карантинних заходів і обмежень, зумовлених гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та у 2022 році, враховуючи Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні».

Стан виконання основних показників (продукту, ефективності, якості) наведено у додатку, що додається.

Додаток: на ___ арк. в 1 прим.

**Директор Департаменту
регіонального розвитку
обласної державної адміністрації
(обласної військової адміністрації)**

 Валентин ДУНАЄВСЬКИЙ

Оксана Постолатій
553152

Виконання основних показників комплексної програми розвитку малого та середнього підприємництва у Чернівецькій області на 2021-2022 роки

Найменування показників	Затверджено Програмою	Стан виконання	Рівень виконання, (%)	Причина невиконання
Показники продукту				
Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва – юридичних осіб (за даними Головного управління ДПС у Чернівецькій області)	18003	18170	100,9	—
Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва – фізичних осіб-підприємців (за даними Головного управління ДПС у Чернівецькій області)	44300	43557	98,3	Зменшення кількості суб'єктів господарської діяльності відбулося у зв'язку із прийняттям Закону України від 06 грудня 2016 року № 1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», яким внесено низку змін до Закону України від 08 липня 2010 року № 2464 - VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», у частині обов'язкової сплати єдиного соціального внеску (22% від мінімальної заробітної плати на місяць) не залежно від здійснення господарської діяльності (частина дванадцята статті 9 Закону № 2464). А також, введення на території області карантинних заходів і обмежень, зумовлених гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 призвело до зупинення діяльності в той чи інший період значної частини окремих суб'єктів господарювання. Крім того, відповідно до норм Закону України від 13.05.2020 № 592-IX «Про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо усунення дискримінації за колом платників» ФОПи, які знаходилися у стадії припинення («сплячі ФОПи») мали право на списання боргу з ЄСВ та припинити діяльність

Кількість працівників зайнятих	59597	62873	105,5	
Кількість безробітних, які візьмуть участь у проведенні інформаційно-консультаційних заходах з основ організації підприємницької діяльності	1800	1428	79,3	<p>Зменшення кількості безробітних, які прийняли участь у семінарах з основ організації підприємницької діяльності, пояснюється відсутністю достатнього фінансування за рахунок коштів Фонду загальнооб'язкового соціального страхування на випадок безробіття. Враховуючи, що затвердженим тимчасовим кошторисом видатків на 2022 рік передбачено кошти в розмірі 20,2 тис. грн. на одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації безробітними підприємницької діяльності протягом 2022 року лише одна безробітна особа отримала зазначену одноразову виплату допомоги.</p> <p>Для охоплення ширшого кола осіб заходами щодо організації підприємницької діяльності, інформування підприємців-початківців, а також осіб, які вже мають досвід ведення бізнесу, проведено 13 виїздів в райони області. За результатами яких проведено семінари «Мікрогранти: практичні навички щодо написання бізнес-планів» та поінформовано усіх зацікавлених осіб щодо особливостей впровадження програм урядової грантової підтримки «єРобота».</p>
Кількість об'єктів інфраструктури малого та середнього підприємництва	135	128	94,8	<p>Зменшення кількості об'єктів інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва, пояснюється тим що за результатами проведеної роботи актуалізовано кількість реально діючих об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва в Чернівецькій (виключено ті об'єкти, які не функціонують).</p>

Показники ефективності

Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва (юридичних осіб) на 10 тис. осіб наявного населення (одиниць) (за розрахунковими показниками)	209	204*	97,6	* Розрахунок кількості суб'єктів малого та середнього підприємництва (юридичних осіб) та (фізичних осіб) проведено на підставі статистичних показників діяльності підприємств Чернівецької області у 2021 році. Статистична інформація щодо показників діяльності підприємств Чернівецької області за 2022 рік буде оприлюднена у червні 2023 року
Кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва (фізичних осіб) на 10 тис. осіб наявного населення (одиниць) (за розрахунковими показниками)	492	489*	99,4	

Показники якості

Збільшення рівня надходжень до бюджетів усіх рівнів від прогнозованого відбулося у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану» яким передбачено, що тимчасово, з 01 квітня 2022 року до припинення або скасування воєнного стану на території України відсоткова ставка єдиного податку для платників єдиного податку третьої групи, які використовують особливості оподаткування, встановлені п. 9 підрозд. 8 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ, встановлюється у розмірі 2% доходу, визначеного у відповідності до ст. 292 глави I розділу XIV ПКУ (п.п. 9.4 п. 9 підрозд. 8 розд.	120,0	114,2	x	
--	-------	-------	---	--

			<p>XX «Перехідні положення» ПКУ). Крім того, 19.07.2022 набрав чинності Закон України від 01.07.2022 № 2352-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин», яким внесено зміни, зокрема, до частини третьої ст. 119 Кодексу законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII із змінами та доповненнями (далі – КЗпП), згідно з якими у роботодавців немає обов'язку зберігати середній заробіток за працівниками, яких призвали на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або прийнятими на військову службу за контрактом у разі виникнення кризової ситуації, що загрожує національній безпеці, оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення воєнного стану, тобто роботодавець звільняється від сплати ЄСВ.</p> <p>Треба зазначити, що суб'єктами господарювання малого та середнього підприємства області за 2022 рік до бюджетів усіх рівнів спрямовано 5557,5 млн грн платежів, що на 691,4 млн грн (+14,2 %) більше, ніж за 2021 рік. Питома вага надходжень платежів від:</p> <ul style="list-style-type: none"> - середнього підприємства складає 44,2% або 3774,1 млн грн, що на 475,7 млн грн (+ 14,4%) більше, ніж за 2021 рік; - малого бізнесу становила 20,9 % або 1783,4 млн грн, що перевищує на 215,7 млн грн (+13,8%) факт 2021 року. <p>Сума надходжень за 2022 рік від суб'єктів господарювання малого підприємства, які застосовують спрощену систему оподаткування склала 643,0 млн грн, що більше на 54,1 млн грн (+9,2 %) надходжень 2021 року.</p>
--	--	--	---

Директор Департаменту
регіонального розвитку
обласної державної адміністрації
(обласної військової адміністрації)

Валентин ДУНАЄВСЬКИЙ